

Aan alle basisschoolbesturen van Nederland

Betreft: de onjuistheid van schoolwerk tijdens weekeinden en schoolvakanties

30 augustus 2018.

Geachte,

Op 3 augustus is in het AD het artikel 'Leraren adviseren: blij stampen tijdens de vakantie' verschenen.¹

Het artikel stelt aan het slot dat 'deskundigen hun twijfels hebben over de noodzaak van schoolwerk tijdens de zomervakantie.' De WSK hoort tot die deskundigen en is tegen stelselmatig zulk schoolwerk:

1. Het idee achter dat schoolwerk is dat vooral kinderen met een achterstand bijgespijkerd zouden moeten worden zonder dat naar de oorzaak van die achterstand gekeken wordt. Zie het AD-artikel: 'Vooral voor kinderen die moeite met de lesstof hebben, is het belangrijk dat ze tijdens de vakantie blijven oefenen' en 'Bovendien geldt dat kinderen van groep 3 en 4 veel nieuwe dingen leren [...], die er nog niet geautomatiseerd in zitten.'

Het achterstandsidee van het officiële onderwijsbeleid van de overheid van de afgelopen periode (het is gelukkig aan het veranderen) gooit twee heel verschillende groepen kinderen op één hoop: kinderen die ergens niet aan toe zijn, en kinderen die daar wel aan toe zijn maar slecht onderwijs krijgen en/of zich moeilijk kunnen concentreren (wegens een zware medische behandeling, ernstig zieke ouder, overleden grootouder).²

Hét bewijs voor de stelling, dat het niet juist is om een kind ergens les in te geven waar het niet aan toe is, is dat het de stof weer vergeet als die niet voortdurend wordt ingeoeffend. Een kind dat er wel aan toe is, heeft dat inoefenen helemaal niet nodig omdat het zich de stof eigen heeft gemaakt. Het is dus 'gisteren zweten, vandaag weten, morgen vergeten' bij het onrijpe kind, maar 'vandaag in staat, een leven lang paraat' bij het rijpe kind. Zie het AD-artikel: 'Veel nieuwe dingen leren [...], die er nog niet geautomatiseerd in zitten [...] raken de leerlingen tijdens een zomervakantie [...] snel kwijt.'

2. Het lager onderwijs is er rond 1800 in het Westen gekomen om juist de ouders te ontlasten van allerlei zaken die ze hun kinderen zouden willen bijbrengen. Hoe hun kind zijn mok netjes kan leegdrinken, konden ze hem vroeg of laat wel bijbrengen, maar hoe hun kind kon leren lezen, schrijven, spellen en rekenen vroeg om meer professionele kennis en kunde.

Het bevorderen van schoolwerk tijdens weekeinden en schoolvakanties van de afgelopen decennia staat haaks op de aard van het lagere onderwijs en is een bewijs te meer voor de onhoudbaarheid van de insteek vanuit het achterstandsidee bij kinderen die in werkelijkheid ergens niet aan toe zijn.

3. Het zelfvertrouwen van kinderen die les krijgen in stof waar ze niet aan toe zijn, neemt af en de tegenzin tegen alles wat met school te maken heeft, neemt toe en dat moeten we nou juist bij deze groep zien te voorkomen. Tegen beide effecten is maar één goed werkend middel: geef nooit les bóven het ontwikkelingsniveau van een kind en altijd eróp.

Het AD-artikel schrijft: 'Het is pas zielig als die kinderen terugkomen, de letters niet meer weten en hun klasgenoten zeggen: weet je dat niet meer? Dat veroorzaakt een deuk in hun zelfvertrouwen.' Aan die deuk in het zelfvertrouwen gaat dus al een andere schade vooraf, namelijk die welke het kind op school oploopt doordat het les in iets krijgt zonder dat het daar rijp voor is, met faalangst als gevolg.

We hopen van harte dat u de leerkrachten van scholen die u onder uw hoede heeft, nog meer dan tot nu toe zult aanraden om leerstof óp het niveau van elk kind aan te bieden en mede daarom kinderen in de weekeinden en/of schoolvakanties geen schoolwerk mee te geven omdat dat slechts averechts werkt.

Graag zouden we ons standpunt nader toelichten op een studiedag of andere bijeenkomst van uw stichting.

We wensen u en al uw medewerkers een goed nieuw schooljaar toe!

Met vriendelijke groeten,

De kerngroep van de WSK
(lidaboonstra@bixweb.nl)

Noten

1 www.ad.nl/binnenland/leraren-adviseren-blijf-stampen-tijdens-de-vakantie~aaec83c4/.

2 Het achterstandsidee berust op de misvatting dat ontwikkelingsfasen niet zouden bestaan en dat je kinderen dus niet naar ontwikkelingsniveaus zou kunnen onderscheiden maar dat ze in afwijkingen van een gemiddelde zouden moeten worden onderscheiden. Een kind zou bijvoorbeeld een 'zwakke lezer' zijn als het op een aantal tests 25 tot 50% onder het gemiddeld zou scoren en een 'zwakste lezer' als het 40 tot 50% onder het gemiddelde zou scoren. Zie bijvoorbeeld M. van Drunen, M. Gijssels, M. Scheltinga & L. Verhoeven, *Leesproblemen en dyslexie in het basisonderwijs*, Masterplan Dyslexie en Expertisecentrum Nederlands, 2012, p.33 en p.37.

(http://masterplandyslexie.nl/public/files/documenten/Leesproblemen_en_dyslexie_in_het_basisonderwijs.pdf)